

GRSP
MAGYARORSZÁG
EGYESÜLET

www.grsphungary.hu

Elemzés

**A személygépkocsikban utazók
biztonsági öv használata
Magyarországon**

Készült: 2007. szeptember-október

gold
communications

Elemzés

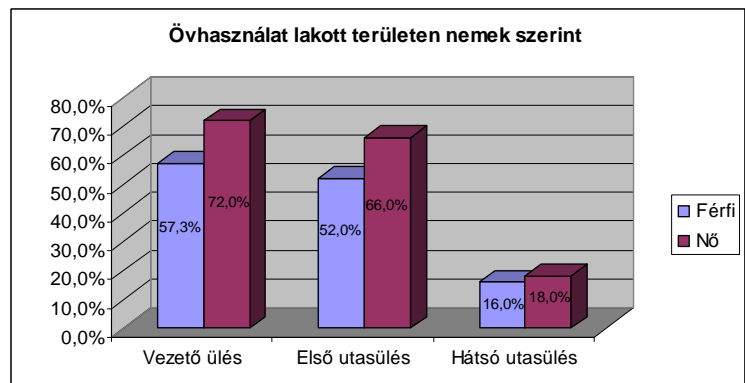
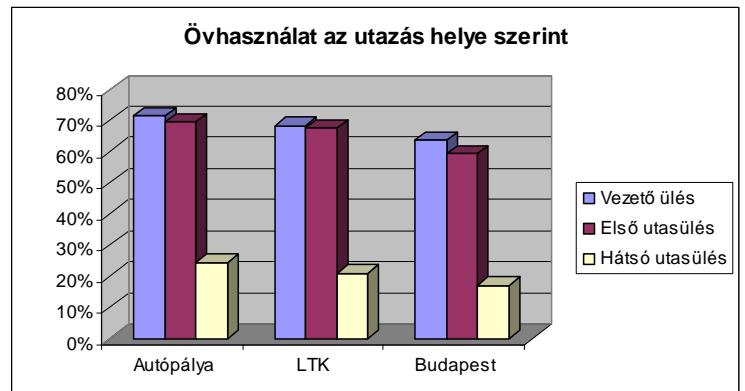
a személygépkocsikban utazók biztonsági öv használatáról

A GRSP Magyarország Egyesület megbízásából a GOLD Communications Kft. által 2007 szeptemberében megfigyeléses módszerrel végzett kutatás célja a magyarországi autósok (célcsoport összetétele a II. pontban) biztonsági öv használatának felmérése volt.

I. Vezetői összefoglalás

A kutatás legfontosabb eredményei a következők:

1. Minden övviselési pozícióban az **autópályán a legmagasabb** az övhasználati arány. A vezetőülésem 71,6; az első utasülésem 69,6; míg a hátsó utasülésem 24,3 százalékban viselték az övet az autósok.
2. A **legalacsonyabb** övhasználatot **lakott területen belül** mértük minden övviselési helyzetben. A lakott területen belüli övhasználat átlagosan 6-10%-al marad el az autópályán mérttől.
3. A megfigyelték az utazási helyzettől függetlenül a **vezetőülésen** kötik be magukat a **legnagyobb arányban. (67,8%)**
4. A **hátsó ülésen** az utasok alig egyötöde (**20,8%**) használja a **biztonsági övet**, ami riasztóan alacsony arány. **Lakott területen belül az utasoknak még az egyötöde (17%) sem köti be magát hátul!**
5. A **nők** az összes övviselési pozícióban és minden utazási helyzetben **nagyobb százalékban használják a biztonsági övet, mint a férfiak**. A nemek övhasználati közötti különbség az első üléseken 10-15%, míg a hátsó ülésen 3-5% körül mozog. **A hátsó ülésen szinte nemtől függetlenül igen alacsony az övhasználati arány, ott a nők sem igyekeznek bekötni magukat!**

II. A kutatási célcsoport összetétele

Kutatásunkat nem gépkocsik, hanem személyek szerint végeztük. 2007 szeptemberében összesen 2700, személygépkocsiban utazó személyt figyeltünk meg. A felmérést lakott területen, lakott területen kívül (LTK) és autópályán is elvégeztük. A megfigyelés alanyai magyar rendszámú (taxi-rendszámmal közlekedőket nem vettük figyelembe, mert számukra nem kötelező az öv használata), nyugati típusú személygépkocsiban (biztonsági övvel hátul is rendelkező) utazó felnőtt vagy 150 cm-nél magasabb, gyermekülés és ülésmagasító használatára nem kötelezett személyek voltak.

A megfigyelés módja

A megfigyelést az övviselés helye (vezető ülés, első utasülés, hátsó utasülések) és nemek szerint, lakott területen, lakott területen kívül és autópályán nappal, jó látási viszonyok között végeztük. Az autópályán benzinkút behajtójánál, lakott területen jelzőlámpánál, lakott területen kívül felüljáróról végeztük a megfigyelést.

Vizsgálatunk során összesen megfigyelt 2700 személy megoszlása a következő:

1. ábra

	Autópálya	Lakott területen kívül	Lakott területen
Férfi vezető ülés	150	150	150
Férfi első ülés	150	150	150
Férfi hátsó ülés	150	150	150
Nő vezető ülés	150	150	150
Nő első ülés	150	150	150
Nő hátsó ülés	150	150	150

III. A kutatás részletes eredményei

1. A biztonsági öv használata az utazás helye szerint

a) Autópálya – M1

Az elvégzett felmérés alapján megállapítható, hogy minden övviselési pozícióban az autópályán a legmagasabb az övhasználati arány. A megfigyeltek a vezetőülésem kötik be magukat a legnagyobb százalékban (71,6%), de még ez is jócskán elmarad az EU átlagától¹, mint ahogy a vezetőülésem mérténel mindössze két százalékponttal alacsonyabb (69,6%) anyósülésem megfigyelt övhasználat aránya is. A hátsó ülésen az utasoknak az egynegyede sem köti be magát (24,3%), ami riasztóan alacsony arány.

b) Lakott területen kívül - Országút

A lakott területen kívül, országúton mért övhasználati arány minden övviselési kategóriában pár százalékponttal alacsonyabb a sztrádán megfigyelténel. A legtöbbben itt is a vezetőülésem kötik be magukat (68,3%), azonban az első utasüléshez viszonyítva, ahol az övviselési arány 67,6 százalék, a különbség szinte elhanyagolható.

Az autópályához képest alacsonyabb övhasználati arány minden bizonnal a kisebb sebességgel és az utazás rövidebb időtartamával magyarázható. Pedig az övhasználat itt különösen is indokolt lenne, mivel a lakott területen kívüli országutak leginkább kétszer egysávosak, ezért ezeken az utakon gyakoribb az előzés miatti ütközések veszélye.

c) Lakott területen – Budapest

Amint azt a mellékelt ábrák is mutatják, a Budapesten vizsgált autók utasai kötik be magukat a legkisebb arányban. Az autópályákon mérténel átlagosan 8%-al, míg az országúti viszonyokhoz képest átlagosan 4-5%-kal alacsonyabb az övhasználat mértéke lakott területen a vezető és a hátsó utasüléseken.

¹ A EU tagállamaiban – a 2004 óta csatlakozott államok kivételével – a biztonsági öv használatának aránya autópályán eléri vagy meghaladja a 80%-ot. Forrás: Közlekedéstudományi Intézet, A személygépkocsi vezetőök biztonsági öv használata 2005-ben

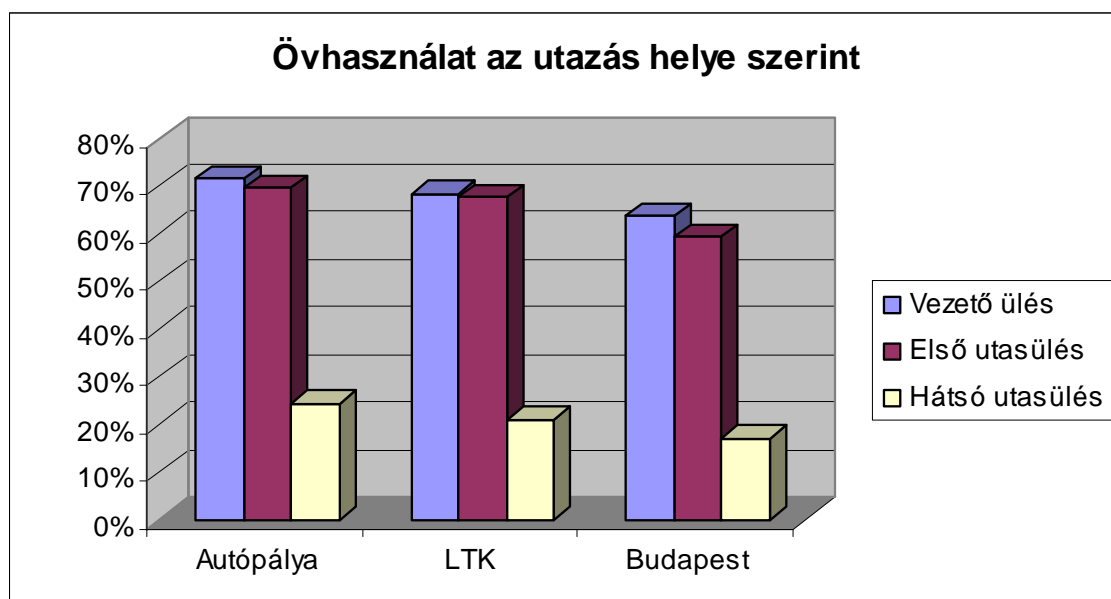
Az első utasülésen utazók közül autópályán 10, lakott területen kívül 8%-kal többen kötik be magukat, mint lakott területen belül. Érdekes, hogy a vezetőülésen és az első utasülésen mért övhasználati arány közötti különbség lakott területen a legnagyobb, több mint 4%. A vezető melletti ülésen lakott területen belül csökken a bekötési hajlandóság. A hátsó ülésen mért 17%-os övhasználat a többi kategóriához viszonyítva ugyan szignifikáns, de egészen elképesztő, hogy **lakott területen belül az utasoknak még az egyötöde sem köti be magát hátul.**

A kategória minden övviselési pozíciójában mért alacsony övhasználat elsősorban az utazás rövidegével és a kis sebességgel magyarázható. Alacsony sebességnél az emberek félelemérzete csökken, ezért kevesebben kötik be magukat, míg sokan úgy gondolják, hogy a közértig vagy a szomszédos kerületig nem fontos az övet használni.

2. ábra

Összesen			
	Vezető ülés	Első utasülés	Hátsó utasülés
Autópálya	71,6%	69,6%	24,3%
LTK	68,3%	67,6%	21,0%
Budapest	63,6%	59,3%	17,0%
Átlag	67,8%	65,5%	20,8%

3. ábra

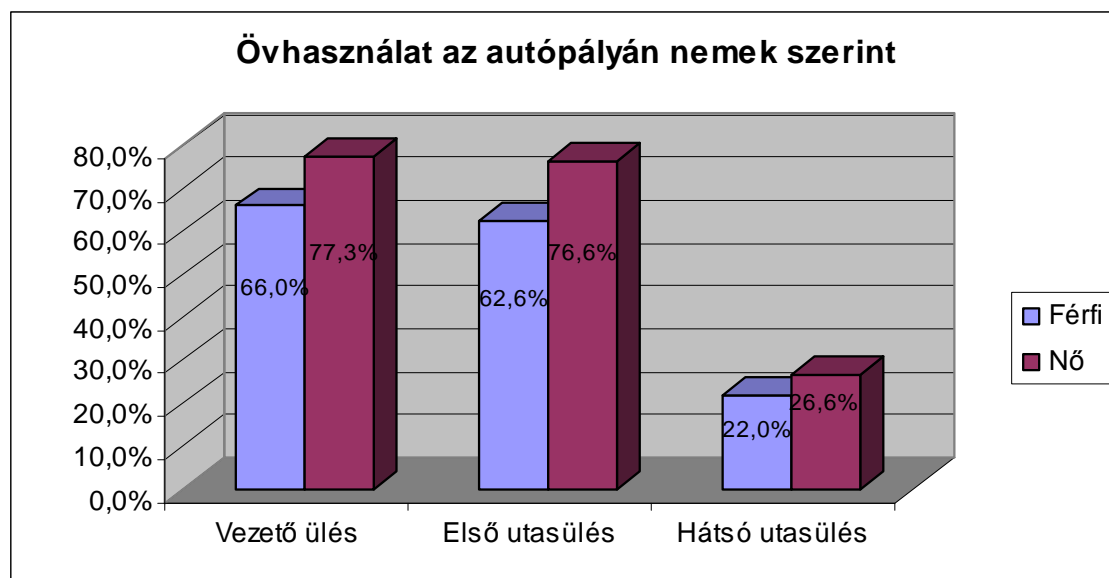
IV. A biztonsági öv használata nemek szerint

Az övviselés aránya a férfiak és a nők tekintetében meglehetősen nagy különbségeket mutat. A nők az összes övviselési pozícióban és minden utazási helyzetben nagyobb százalékban használják a biztonsági övet, mint a férfiak. A differencia a vezető és az első utasülésen minden esetben 10 százalékos feletti, de egyes esetekben meghaladja a 15%-ot is. A hátsó biztonsági öv tekintetében a különbség kisebb a nemek között, mindössze 3-4%. A hátsó ülésen szinte nemtől függetlenül igen alacsony az övhasználati arány, ott a nők sem igyekeznek bekötni magukat!

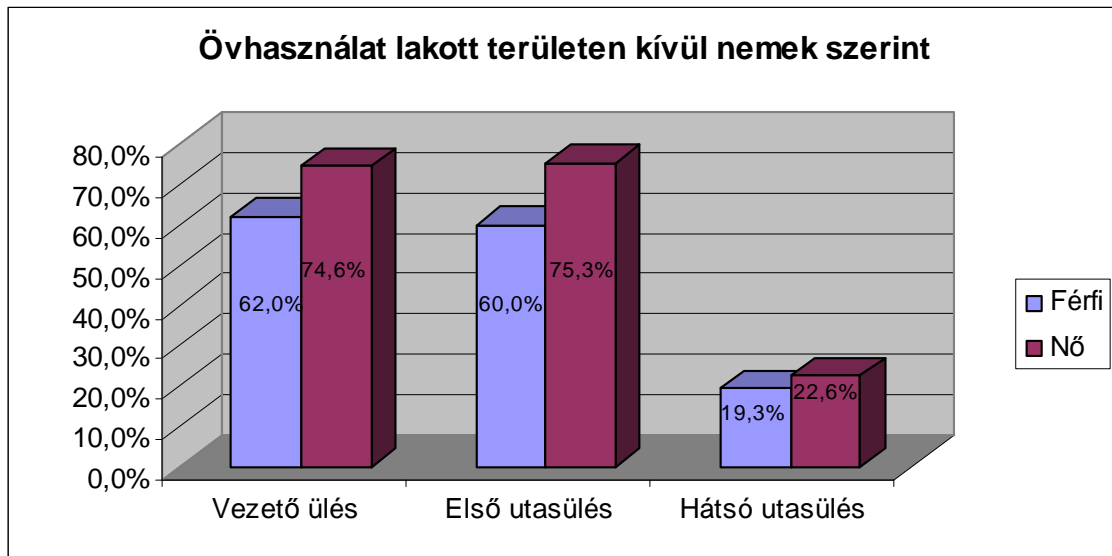
Feltűnő továbbá, hogy míg a nők a vezető és az első utasülésen közel azonos százalékban kötik be magukat – a lakott területen belüli övhasználatot kivéve –, addig a férfiak jóval ritkábban használják az övet az anyósülésen ülve, mint vezetés közben.

A nők általánosan magasabb övhasználatának magyarázatául több tényező is szolgálhat. Egyéb kutatásokból tudjuk, hogy a nőknek nagyobb a félelemérzetük és sokkal fontosabb számukra a biztonság, másrészt általánosan jellemzőbb rájuk a jogkövető magatartás, mint a férfiakra. Mindenesetre ma még a nők övhasználati aránya is jelentősen elmarad a 80-90% körüli nyugat-európai átlagtól.

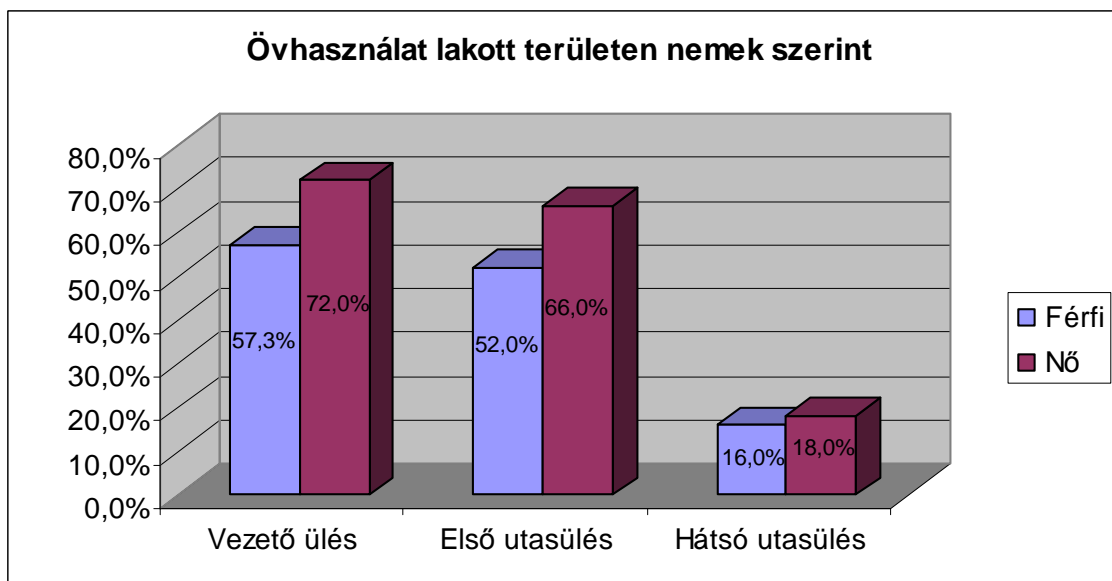
4. ábra

5. ábra

6. ábra

Pulay Kristóf
kutatásvezető